

Aluepalveluohjelman ehdotuksen Kerro Pois! -keskustelutilaisuudet

Aluepalveluohjelman ehdotus julkaistiin 7.5.2026. Ehdotuksesta kerättiin palautetta touko-kesäkuussa haastatteleamalla kuntalaisia kuudessa Kerro Pois! -tilaisuudessa sekä kahdessa asukasillassa. 9.6.2026 asukasillasta on erillinen muistio.

Kerro pois! -tilaisuuksien haastatteluissa kuntalaiset kertoivat, miten palveluverkon muutokset näkyisivät heidän omassa arjessaan. Puheissa nousivat esiin erityisesti lasten hyvinvointi, koulumatkat, harrastuksiin pääsy, alueiden elinvoima ja palvelujen saavutettavuus. Moni haastateltava ymmärsi, että kaupunki joutuu tarkastelemaan palveluja myös talouden, tilojen kunnon sekä terveellisuuden ja turvallisuuden näkökulmasta. Samalla toivottiin, että päätöksiä tehtäessä tarkasteltaisiin, mitä muutokset merkitsevät perheille, lapsille, ikäihmisille ja eri asuinalueiden tulevaisuudelle.

Keskeiset toiveet ja kommentit

Lähipalvelut, lähikoulut ja pienet yksiköt

Monelle haastateltavalle oli tärkeää, että päiväkotit tai koulut löytyvät mahdollisimman läheltä kotia. Pienet koulut ja ryhmät koettiin turvallisiksi, rauhallisiksi ja yhteisöllisiksi paikoiksi, joissa lapsi tulee helpommin nähdyksi. Suuret yksiköt, isot ryhmät ja avotilat herättivät huolta etenkin oppimisen, tuen tarpeen, kiusaamisen ehkäisyn ja henkilöstön jaksamisen kannalta.

Terveelliset ja turvalliset tilat

Haastatteluissa korostui, että päiväkotit- ja kouluratkaisuissa tilojen terveellisuuden ja turvallisuuden tulisi olla yksi keskeinen päätöksenteon lähtökohta. Rakennusten kunto ja sisäilmaongelmat huolestuttivat monia. Kommentteissa toivottiin, että olemassa olevia rakennuksia korjataan silloin, kun se on turvallista ja taloudellisesti järkevää. Parakkeja pidettiin lähinnä tilapäisenä ratkaisuna, ei pysyvänä vaihtoehtona.

Arjen sujuvuus ja turvalliset kulkuyhteydet

Arjen sujuvuus nousi keskusteluissa vahvasti esiin. Päiväkotit- ja koulumatkojen piteneminen mietitytti, samoin se, miten lapset pääsevät kulkemaan turvallisesti. Keskusteluissa nostettiin esiin turvalliset koulutiet, suojatiet, alikulkutunnelit, pyörätiet ja toimivat joukkoliikenneyhteydet. Hyvät yhteydet ovat erityisen tärkeitä autottomille, ikäihmisille ja reuna-alueilla asuville.

Alueiden elinvoima ja yhteisöllisyys

Palvelujen väheneminen nähtiin monin paikoin uhkana alueen elinvoimalle. Kylissä ja reuna-alueilla koulu, päiväkotit, kylätalo tai muu yhteinen tila ei ole vain palvelu, vaan myös tärkeä osa alueen identiteettiä ja yhteisöllisyyttä. Huolta herätti se, väheneekö lapsiperheiden kiinnostus muuttaa alueelle tai jäädä sinne, jos palvelut siirtyvät kauemmas. Kommentteissa

toivottiin, että muutoksia arvioidaan alueen arjen ja tulevaisuuden kannalta, ei vain yksittäisinä palveluratkaisuin.

Kasakkamäen koulun ja muiden lähikoulujen merkitys

Kasakkamäen koulun mahdollinen yhdistäminen Kärpäsens kouluun herätti haastatteluissa paljon kriittistä palautetta. Haastateltavat kuvasivat Kasakkamäen koulua hyvämaineiseksi, sopivan kokoiseksi ja turvallisen koulumatkan päässä olevaksi lähikouluksi. Monelle koulu on ollut yksi syy valita asuinalue. Koulun lakkauttaminen koettiin palvelun menetyksenä ja osin epäoikeudenmukaisena. Huolia liittyi myös Kärpäsens koulun kuntoon, turvallisuuteen, ilmapiiriin ja koulumatkan vaativuuteen. Nastolan suunnalla keskusteltiin Kirkonkylän koulun lopettamisen vaikutuksista, yläkoulun tulevasta sijoituspaikasta sekä Rakokiven palvelujen merkityksestä alueelle.

Uimahallit ja vesiliikuntakeskus

Ehdotuksessa esitetään Saksalan ja Lahden uimahallien sulkemista, kun uusi vesiliikuntakeskus valmistuu. Uuteen keskuksen suhtauduttiin monissa kommentteissa kiinnostuneesti, ja sen nähtiin voivan lisätä Lahden vetovoimaa, jos siitä rakennetaan riittävän monipuolinen. Toiveissa mainittiin esimerkiksi vesiliikumäet eri-ikäisille, hyppytornit, maauimalatyyppinen ulkouinti, lämmin allas vauva- ja perheuintiin sekä erillinen vesijumppaallas. Samalla erityisesti Saksalan uimahallin sulkeminen huolestutti, koska se on monelle tärkeä ja hyvin saavutettava lähiliikuntapaikka. Huolta herätti myös uuden vesiliikuntakeskuksen saavutettavuus ja joukkoliikenneyhteydet. Osa toivoi, ettei Saksalaa suljeta heti, vaan käyttöastetta ja uuden keskuksen vaikutuksia seurataan ensin.

Päiväkotimuutokset ja varhaiskasvatuksen saavutettavuus

Päiväkotiverkkoa koskevissa kommentteissa korostuivat lähipalveluiden tärkeys, matkojen piteneminen, vuorohoidon säilyminen ja päiväkotien pihojen merkitys. Asemantaustan päiväkodista luopumisen yhteydessä pohdittiin, miten vuorohoito jatkossa järjestetään ja säilyykö se helposti saavutettavana. Ruoriniemen päiväkodin siirtyminen Kivimaan monitoimitalon yhteyteen herätti kysymyksiä tilojen riittävydestä sekä koulun piha-alueen ja liikuntamahdollisuuksien säilymisestä. Ehdotus Onnelan ja Kanervan päiväkodeista luopumisesta herätti huolta, koska nykyiset päiväkodit koettiin toimiviksi, laadukkaiksi ja lapsille tutuiksi ympäristöiksi.

Monitoimitalot, yhteiskäyttö ja tilojen avoimuus

Monitoimitaloihin suhtauduttiin osin myönteisesti, mutta niiden suunnitteluun toivottiin mukaan käyttäjiä, henkilöstöä ja alueen asukkaita. Tilojen toivottiin palvelevan monenlaisia tarpeita ja olevan helposti varattavissa myös iltakäyttöön. Mukkulan monitoimitalon kohdalla esiin nousivat yhteisöllisten tilojen riittävyys, ilkvallan ja häiriökäyttäytymisen huomioiminen sekä kysymys siitä, keitä varten taloa ensisijaisesti suunnitellaan.

Liikunta-, harrastus- ja lähivirkistyspalvelut

Haastatteluissa toivottiin eri puolille kaupunkia lisää helposti saavutettavia liikunta- ja harrastusmahdollisuuksia. Esille nousivat erityisesti ulkokuntosalit, lähiliikuntapaikat, leikkipuistot, uimarannat, pyörätiet ja luontoreitit. Nykyisistä liikuntapalveluista ja -paikoista toivottiin selkeämpää viestintää, jotta ne löytyvät paremmin. Liikuntapaikkojen hallinnoinnin kokoamista liikuntapalveluille pidettiin hyvänä ajatuksena, koska sen arvioitiin helpottavan kokonaisuuden suunnittelua ja tasalaatuisuuden parantamista.

Asuinalueiden eriytymisen ehkäisy

Haastateltavilta kysyttiin myös, mitä asuinalueiden eriytyminen Lahdessa heidän mielestään tarkoittaa. Vastauksissa eriytymistä kuvattiin muun muassa palvelujen katoamisena, alueiden eriarvoistumisena, sosioekonomisina eroina, vuokratasoeroina ja kokemuksena siitä, etteivät investoinnit jakaudu tasaisesti. Eriytymisen ehkäisemiseksi ehdotettiin palvelujen parempaa saavutettavuutta, toimivaa joukkoliikennettä, yhteisiä tiloja ja tapahtumia, harrastusmahdollisuuksia lähioihin, monipuolista asuntokantaa sekä vuokra-asuntojen sijoittumista eri puolille kaupunkia. Myös valaistuksen, valvonnan, turvallisuuden ja viihtyisyyden parantaminen mainittiin.

Tiedonsaanti ja muutosten vaikutukset arkeen

Kommenteissa nousi esiin tarve selkeälle tiedottamiselle sekä konkreettiselle tiedolle siitä, mitä muutokset tarkoittavat arjessa, palvelujen sijoittumisessa ja saavutettavuudessa. Erityisesti palvelujen siirtyminen, matkojen piteneminen ja joukkoliikenneyhteydet herättivät kysymyksiä siitä, miten palveluihin jatkossa pääsee ja miten arjen sujuvuus turvataan.

Yhteenveto muutoksiin liittyvistä odotuksista

Haastattelujen perusteella viesti oli, että muutoksia voidaan tehdä, jos ne parantavat toimitilojen terveellisyttä, turvallisuutta ja palvelujen laatua. Samalla arjen ei pitäisi vaikeutua kohtuuttomasti eikä alueiden elinvoiman heikentyä. Päätöksissä toivottiin erityistä huomiota lasten ja perheiden hyvinvointiin, turvallisiin ja kohtuullisiin matkoihin, lähiliikuntamahdollisuuksien säilymiseen, palvelujen saavutettavuuteen myös ilman autoa sekä siihen, että kaupungin eri alueita kehitetään tasapuolisesti.

Kooste perustuu seuraavien Kerro Pois! -tilaisuuksien haastatteluihin ja koosteen tekemisessä on hyödynnetty tekoälyä:

3.5. klo 10-14.30 Koko perheen kevättapahtuma, Rakokiven kulttuuripuisto, Laturitie

17.5. klo 10–14 Iloinen päivä –perhepuistossa, Launeen perhepuisto, Kaarikatu 26

17.5. klo 12–15 Kivijärven tapahtuma, Kivijärven kylätalo

19.5. klo 17–19 Patomäen kentän avajaiset, Porvoonjoentie 12

28.5. klo 17–19 Salpausselän seurakunnan kevättapahtuma, Sarvikatu 9

11.6. klo 15–18 Kiusaamisen vastainen tapahtuma, Launeen perhepuisto, Kaarikatu 26

12.5. klo 17–19 Nastolan asukasilta, Rakokiven monitoimitalo Loisto